

Çöp ve Atık Yönetiminin Ele Alınması

ADIMLAR



BİR EKO-KOMİTE OLUŞTURUN

Eko-Komite projenin itici gücü olarak kimin ne yaptığını takip edip, projeden çıkan fikirleri sunmaya yardımcı olacak.

1
·
A
D
I
M

2
·
A
D
I
M

ÇÖP VE ATIK YÖNETİMİ İNCELEMESİ YAPIN

Çevrenizde mevcut çöp ve atık durumunu belirlemek için çevresel inceleme yapın. Sürdürülebilirlik denetiminizin sonuçları, eylem planınızı yönlendirecektir. Çevresel inceleme için araştırma yapın ve sorular hazırlayın.



3
·
A
D
I
M



EYLEM PLANI

Çözmeniz gereken sorunları belirlemek için çöp ve atık denetimini kullanın. Belirlediğiniz sorunları ele almak için bir eylem planı hazırlayın.

BİLGİLENDİRME VE KATILIM

4
·
A
D
I
M

GÖZLEM VE DEĞERLENDİRME

Eylem planınızda belirlediğiniz hedeflere başarıyla ulaşıp ulaşmadığınızı öğrenmek için durumunuzu gözlem ve değerlendirme ile ölçmelisiniz. Çevresel inceleme yaparken bir anket uyguladıysanız, herhangi bir değişiklik olup olmadığını görmek için aynı kişilere yeni bir anket uygulamaya çalışın.



5
·
A
D
I
M



BİR EKO-İLKE OLUŞTURUN

Eko-Komitenin kararlaştıracığı Eko-İlke; katılımcılara proje sırasında yapılan gözlem ve araştırmalara dayanarak, tek kullanımlık ürünleri azaltmak/yeniden kullanmak ve çöp oluşumunu önlemek için ne gibi önlemlerin alınabileceği konusunda bir strateji sağlamalıdır.

Çöp ve Atık Yönetimine Giriş

Çöp ve Atık Yönetimi – Maskeler ve eldivenler gibi tek kullanımlık koruyucu malzemeler, yeni bir tehlikeli / bulaşıcı atık akışı yaratmıştır. Evlerde daha fazla zaman geçirdiğimiz bu süreçte ailenizi sürdürülebilir tüketime ve atıklarını azaltmaları için seçimler yapmaya teşvik edin.

“Eko-Okullar 7 Adımı”nı COVID 19 Sürecindeki Zorluklarla Mücadelede Kullanmak

Adımlar, farklı ülkeler/bölgelerin karşılaştıkları durumlara adapte edilmek üzere oluşturulmuşlardır. Aktiviteler uzaktan eğitim sürecinde evde ya da okulda gerçekleştirilebilir. Adımlar yapılacak aktiviteler için fikir vermekle beraber, bu aktiviteler daha çok öneri niteliğindedir. Bu sebeple lütfen ilgili etkinlikleri hayata geçirmeden önce, bu etkinlikleri bulunduğunuz bölgenin kural ve tavsiyelerine adapte ediniz.

Bu tema ile ilgili olarak önerilen adımları takip etmenin 10-12 haftalık bir süreçte 50-55 saate yayılacak bir etkinlik çıkaracağını tahmin ediyoruz.

Müfredatla bağlantı

Öğretmenler ilgili adımlar ile müfredatları arasında bağlantı kuracaklardır. Kapsadığı dersler: Coğrafya, biyoloji, sosyal/kültürel çalışmalar, matematik vb. Ölçme, değerlendirme, aktif vatandaşlık, ayırtırma, malzeme türleri, kirlilik gibi başlıklar da bu tema ile kolayca ilişkilendirilebilir.

Beceriler

Öğrencilerin süreç içerisinde edinecekleri becerilere odaklanınız – soru sorma, bilimsel araştırma, inceleme, iletişim becerileri, hedef ve başarı göstergelerini belirleme, müzakere, takım çalışması, aktif vatandaşlık, sistematik düşünme, yaratıcı sonuçlara ulaşmak için eleştirel düşünme, sorumluluk alma, arabuluculuk, bilimsel araştırma, ölçme-değerlendirme, arabuluculuk vb.



1 - Bir Eko-Komite Oluşturun

Eko-Komite; projenin itici gücü olarak kimin ne yaptığını takip eder ve proje kapsamında oluşan fikirleri sunmaya yardımcı olur. Eko-komite düzenli olarak (bölgenizdeki duruma bağlı olarak yüz yüze, çevrim içi veya dışarda) toplanmalıdır.

- Okulda: Sınıfta ya da grup içerisinde hem öğretmen hem de öğrencilerden oluşacak bir Eko-Komite oluşturun.
- Evde: aile, komşu ve yakın arkadaşlardan oluşan bir Eko-Komite oluşturun.

2 - Çöp ve Atık Yönetimi İncelemesi Yapın

Mevcut durumu belirlemek amacıyla çöp ve atıklar için bir inceleme yapın. Sürdürülebilirlik denetiminizin sonuçları, Eylem Planınız hakkında bilgi verecektir. İncelemeniz için araştırma yapın ve sorular hazırlayın. İncelemenizi planlarken size yol gösterecek bazı sorular aşağıda listelenmiştir:

- a. Tek kullanımlık tıbbi atıklar (maske ve eldivenler) daha fazla çöp problemine ya da sokaklardaki insanların daha fazla enfeksiyona maruz kalmasına neden oldu mu?
- b. Kişisel koruyucu ekipman üretmek için hangi malzemeler kullanılabilir? Bu malzemeler nasıl atılmalıdır yada yeniden kullanılabilirler mi?
- c. Yeniden kullanılabilir maskeler etkili midir?
- d. Atık kutunuzdaki en yaygın atık türü nedir?
- e. Atık kutunuzdaki atıkları azaltmanın yollar nelerdir?

Belirli inceleme faaliyetleri için öneriler:

- a. Uygun bir bahçeniz varsa, küçük bir çukur içine ayrışabilir olduğunu düşündüğünüz bir şeyi ve başka bir çukurun içine de ayrıştırılamayacağını düşündüğünüz bir şeyi gömerek küçük bir deney yapın. 1. hafta ve 2. hafta sonunda ne olduğunu gözlemleyin ve gömdüğünüz şey üzerindeki hangi özelliklerin onun ayrışmasına neden olurken diğerinde olmadığını araştırın.

- b. Çevrenizdeki insanları gözlemleyin (dışarı çıkamayacağınız bir kentsel bölgede yaşıyorsanız, pencereden bakmayı deneyin) ve atıkları nasıl idare ettiklerini gözlemleyin. Sokağa mı atıyorlar? Öyleyse, etrafta atık kutusu olup olmadığına veya uzakta olup olmadığına bakın. İnsanlar atık kutusu bulamazlarsa atıklarını yanlarında mı götürüyorlar? Atıklarını ayırıyorlar mı?
- c. Atıkların sorumlu bir şekilde ele alınması ve tek kullanımlık malzemelerin kullanımının azaltılması söz konusu olduğunda başlıca engellerin neler olduğunu görmek için anket yapın. Anketlerinizi sınıfınızdan / okulunuzdan (büyüklüğüne bağlı olarak) diğer öğrencilere ya da akrabalarınıza uygulayın.
- d. Pandemi ile ilgili olarak karşı karşıya olduğumuz kriz ile iklim krizi arasındaki ilişkiyi düşünün. Uzmanlara sorun veya konu ile ilgili farklı araştırma makaleleri bulun ve okuyun. En iyilerini aile, arkadaş ve komşularınız ile paylaşın.

3 - Eylem Planı

Çözmeniz gereken sorunları bulmanız için Çöp ve Atık Yönetimi ile ilgili yapmış olduğunuz çevresel incelemenizden faydalanın. Belirlediğiniz sorunları ele almak için bir eylem planı hazırlayın. Aşağıdaki gibi sorular sorarak ve araştırma yaparak çözümler düşünün:

- a. Ne yapılabilir? Yeniden kullanılabilir ve yıkanabilir maskeler iyi bir alternatif midir?
- b. Projenin ortaya çıkardığı fikirlere yardımcı olabilecek, iletişime geçilebilecek kimse var mı?
- c. Maskeleri ve eldivenleri güvenli bir şekilde yeniden kullanmanın bir yolu var mı? Kimlerle iletişime geçilmesi gerekiyor?

Eylem planınızı oluştururken aşağıda sizin için örneklendirilmiş formatı kullanabilirsiniz.

Sorunun açıklaması	Sorunun çözümü için gerekli eylemler	Bu eylemler nasıl uygulanacak?	Başarı göstergesi ne olacak?
Okulunuzda ve bulunduğunuz yerdeki çöpler	<ul style="list-style-type: none"> • Tehlikelere Karşı Farkındalık Yaratmak • Bunu sosyal bir norm olarak uygulamak 	<ul style="list-style-type: none"> • Anahtar mesajlar veren bir kampanya düzenlemek • Bu konudaki kuralları takip eden kişilere kamusal takdir sunmak • Merkezi yerlere konu ile ilgili kavramsal mesajlar yerleştirmek 	Çöp atmamanın sorumluluğunu alan ve bunu başkalarından da talep eden insanlar
Mahallenizde veya okulunuzda yeterli sayıda çöp kutusu	<ul style="list-style-type: none"> • Çöp kutularının görünürlüğünü arttırmak 	<ul style="list-style-type: none"> • Çöp kutularını bulmak için 	Çöp miktarında meydana gelen azalma

yok ve / veya çöp kutuları kötü yerleştirilmiş ve görünmüyor	<ul style="list-style-type: none">Daha fazla çöp kutusunu kullanılabilir hale getirmek	yönlendirici tabela koymak <ul style="list-style-type: none">Atıkların toplanması ve daha fazla atık kutusu sağlanması için dilekçe vermekSorunun daha yaygın olduğu yerlerde yerlere çöp atılmaması ile ilgili bilgilendirici posterler hazırlamak	
--	--	--	--

Yaygınlaştırma: Projeyi yaymak için en iyi eylemin ne olacağını belirleyin.

#ekookullaraktifkalyor, #çöpveatik, #ecoschoolsstayactive, #litterandwaste etiketlerini kullanarak oluşturulan sosyal medya kampanyaları, posterler, toplanan çöplerden yapılan sanat projeleri belirleyeceğiniz eylemlere örnek olabilir.

4 – Gözlem ve Değerlendirme

Eylem Planınızda belirtilen hedeflere başarıyla ulaşıp ulaşmadığınızı öğrenmek için ilerlemenizi izlemeli ve ölçmelisiniz. Çevresel incelemenizde bir anket uyguladıysanız, herhangi bir değişiklik olup olmadığını görmek için aynı kişilere yeni bir anket daha uygulamaya çalışın.

İlgili vatandaşlık bilimi projelerini bulun ve çalışmalarınızı paylaşın (Vatandaş bilimi ya da halk tabanlı bilim, tamamıyla ya da kısmen amatörler ya da profesyonel olarak bilim insanı olmayan kişiler tarafından yürütülen araştırmalardır. Bilginin kaynağı ya da maddî destek de halk tarafından sağlanabilir). Örneğin:

Litterati: Sizi karşılaştığınız çöpün fotoğraflarını çekmeye davet eden, ne olduğunu ve nerede olduğunu tanımlayan bir uygulama – içerisinde aynı zamanda sokaklarını / okullarını / mahallelerini temizlemede kimin daha iyi olduğunu belirleyen yarışmalar da var. <https://www.litterati.org/#home>

Coastwatch: İçerisindeki ankete sahilde bulduğunuz plastik atıklar ile ilgili bilgileri doldurduğunuz bir uygulama ve web sitesi. Nerede, ne tür bir plastik vb.

<http://coastwatch.org/europe/microlitter/>

Gözlem aşamasını değerlendirme aşaması izleyecek ve faaliyetlerinizin başarısını değerlendirmek, sizi gerekirse Eylem Planınızda değişiklik yapmaya yönlendirecektir.

5 – Bir Eko-İlke Oluşturun

Eko Komite, katılımcılara proje sırasında yapılan gözlemlere ve araştırmalara dayanarak, tek kullanımlık ürünleri azaltmak / yeniden kullanmak ve atık oluşumunu önlemek için hangi önlemlerin alınabileceği konusunda strateji sağlayan bir Eko-İlke kararlaştırmalıdır.

Eko-İlke, Eylem Planının ana hedeflerini kapsamalı ve okulda, evde ya da mahallede göze çarpacak şekilde sergilenmelidir. WhatsApp, Facebook, Instagram, vb. sosyal medya uygulamaları, daha geniş bir kitleye ulaşmak için iyi bir fikir olabilir.

"Çöp ve Atık Yönetimi" temasıyla ilgili yönlendirici olacak farklı faaliyetlere ve "Atıkları Azalt-Litter Less" Kampanyası'nın son yılındaki ders planlarına ulaşmak için, <https://www.ecoschools.global/lesson-plans-for-teachers> sayfasına göz atabilirsiniz.

Dünyanın dört bir yanına ilham verin- lütfen bizlerle iletişime geçerek yaptıklarınızı duyurun!

Eko-Okullar Uluslararası Koordinasyonu

Kristina Madsen, Uluslararası Eğitim Koordinatörü

Email: kristina@fee.global **Telefon:** +45 6124 8087

Websitesi – www.ecoschools.global